

تنوع مورفولوژیکی و ژنتیکی در توده‌های بومی پیاز ایران

سید علی موسوی زاده^۱، محمد مقدم^۲، محمود تورچی^۲، سید ابوالقاسم محمدی^۲ و سیروس مسیحی^۳

۱- عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی

۲- عضو هیأت علمی گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز

۳- عضو هیأت علمی گروه باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز

به منظور بررسی میزان تنوع ژنتیکی در توده‌های بومی پیاز ایران، بذرهای ۲۰ توده بومی به همراه دو رقم هیبرید در آزمایشی در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی در سه تکرار در مرکز تحقیقات کشاورزی و

منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی در فروردین ماه سالهای ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ کشت گردید. نتایج تجزیه واریانس بیانگر وجود تنوع بسیار زیاد میان توده‌ها از نظر صفات مورد بررسی بود. تجزیه خوشه‌ای برای صفات مورد بررسی، ۲۲ ژنوتیپ پیاز را در شش گروه متفاوت قرار داد. بین تنوع ژنتیکی و تنوع جغرافیایی الگوی یکسانی مشاهده نشد. در تجزیه به مولفه‌های اصلی، چهار مولفه اول ۹۰/۱۴ درصد از تنوع داده‌ها را تبیین کردند. تجزیه علیت نشان داد که قطر پیاز بیشترین اثر مستقیم و مثبت را بر عملکرد پیاز دارد و اثر غیرمستقیم طول برگ و تعداد برگ از طریق قطر پیاز بر عملکرد نیز قابل توجه بود.